

Obecné informace o programu exkurzí

Exkurze je koncipována pro minimálně 10 a maximálně +/- 40 žáků nebo studentů plus pedagogický doprovod, přičemž se žáci a studenti (nejlépe předem) rozdělí do skupin podle toho, jakou dovednost budou chtít získat.

Program je svou náročností upraven pro první nebo druhý stupeň, proto prosím uveďte, zda se jedná o exkurzi prvního nebo druhého stupně.

Program je rozvržen do přibližně 120 minut, po dohodě je možné program individuálně uzpůsobit.

V rámci školních exkurzí se u nás žáci a studenti mohou seznámit s prací archeologa, vyzkoušet si práci v terénu i následné zpracování archeologických nálezů **a získat jednu ze čtyř archeologických dovedností**. Žáci a studenti se v průběhu získávání dovedností seznámí s historií nejbližšího okolí hory Říp, osídlení krajiny od pravěku po středověk a některými archeologickými nálezy z blízkého okolí. Program je možné po individuální dohodě s pedagogy uzpůsobit tak, aby vyhovoval právě probíranému učivu. Základní charakteristiky získávaných dovedností jsou následující:

I. Experimentální archeolog

Experimentální archeolog se metodou vědeckého experimentu snaží objasnit například účel a funkci nástroje a rekonstruovat jeho výrobní postup. V rámci této dovednosti se naučíte rozpoznat různé druhy nástrojů od pravěku po středověk, poznáte materiál, který se na výrobu používal, a zkusíte si některé nástroje vyrobit sami. Protože správný experiment musí zahrnovat zároveň i ověření správnosti našich domněnek, vyrobené nástroje si vyzkoušíte a rozhodnete, zda bylo použití pro určitou činnost možné nebo ne. Ve druhé části experimentu si zkusíte vyrobit keramickou

nádobu nebo ozdobu podle svého výběru tak, aby odpovídala skutečným archeologickým nálezům a opět si experimentálně vyzkoušíte pravděpodobný postup při výrobě.

S čím se při plnění této dovednosti setkáte:

repliky pravěkých nástrojů

surovina k výrobě – „pazourek“, různé typy břidelic, žuly, dřevo, hrnčířská hlína, parohovina, kost, kůže apod.

finální produkty – kamenné nástroje, keramika, nástroje z kostí, parohoviny a dřeva apod.

II. Terénní archeolog

Terénní archeolog musí umět odkrýt archeologickou lokalitu tak, aby co nejméně poškodil okolní prostředí a co nejlépe zachoval archeologické nálezy. Je to tak trochu práce pro technika a inženýra zároveň, neboť terénní archeolog při své práci naráží na četná úskalí, jako jsou drsné přírodní podmínky od pouště po prales, a proto si musí postup práce předem dobře rozvrhnout. I přes pečlivou přípravu však může v průběhu vykopávek zažít různá překvapení, která musí umět rychle a šikovně vyřešit.

V rámci této dovednosti se naučíte rozvrhnout si čas a průběh práce při vykopávkách, seznámíte se s nářadím, které archeologové při své práci používají, a objevíte si vlastní archeologický nález v terénu.

S čím se při plnění této dovednosti setkáte:

simulovaný archeologický výzkum v prostoru několika „čtverců“ 1x1 metr

základní vybavení terénního archeologa – nástroje, ochranné pomůcky

dokumentace archeologického výzkumu

dokumentace archeologických nálezů

III. Archeolog průzkumník

Archeologický průzkum je dobrodružná práce, při které se člověk hodně nachodí a občas i proletí v malých výškách letadlem nebo helikoptérou. Archeolog průzkumník používá nejmodernější vědecké přístroje a musí být zdatný v práci s počítačem. Zkušeným okem v krajině rozezná příhodná místa pro osídlení, místa, která už byla člověkem změněna. To mohou být například různé typy zhroucených opevnění, nyní rozeznatelné v podobě zarostlých valů, staré stezky, úvozy, opuštěné doly, malé i větší hromady kamení, které mohou být pravěkými mohylami. Musí umět rozeznat výrazné krajinné prvky: hory, řeky a kopce, podle kterých se lidé v pravěku orientovali namísto dnešních dálnic. V rámci této dovednosti se naučíte takové lokality v krajině nacházet a používat různé přístroje, které nám pomáhají se o věcech ukrytých v zemi dozvědět, aniž bychom museli použít lopatu a krumpáč. Ověříte si, zda jste archeologickou lokalitu vytipovali správně nebo jste našli jenom prázdné pole.

S čím se při plnění této dovednosti setkáte:

simulovaný archeologický průzkum vytyčené oblasti – pozemek o výměře několika desítek metrů čtverečních

základní vybavení archeologa pro práci v terénu

detektor kovů

práce s archeologickými počítačovými programy, 3D simulace, letecké snímkování apod.

IV. Archeolog badatel

Téměř detektivní práce, která se odehrává většinou v laboratoři nebo na specializovaném pracovišti, je charakteristická pro archeologa badatele. Shromažďuje „stopy“, které po sobě naši dávní i nedávní předkové zanechali, a na jejich základě se snaží odhalit tajemství každodenního života lovců mamutů, výrobců kamenných seker, slévačů bronzu, římských vojáků a prvních Slovanů na našem území. Tyto „stopy“ (v podobě zachráněných archeologických nálezů) získá od terénních archeologů, archeologů průzkumníků a

rekonstruuje za pomoci experimentálních archeologů tak, aby do sebe pokud možno logicky zapadaly, a obrázek života dávných lidí byl co nejméně nejpravděpodobnější. V rámci této dovednosti se naučíte detektivní práci v archeologické laboratoři, popisovat a evidovat archeologické nálezy a na jejich základě proniknout do tajemství života pravěkých a středověkých lidí.

S čím se při plnění této dovednosti setkáte:

Základní laboratorní vybavení

Speciální mikroskop, kapametr, přístroj na výbrusy vzorků

Základy restaurování archeologických nálezů, popis a evidence archeologických nálezů

Tvorba hypotéz a interpretací na základě archeologických nálezů

email: ales.charvat@historypk.cz · *web:* www.historypk.cz
adresa: HistoryPark s.r.o., Ledčice č.p. 222, 27708 Ledčice, Česká Republika
IČO: 03008193 · *číslo účtu:* 2700592616/2010 · *vedený u:* Fio banka, a.s